

ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย: การสนองความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาลและ
อุปสงค์ผ่านผลของการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุย้อนกลับ. (A FULFILLMENT OF NURSING
INFORMATICS COMPETENCY NEEDS AND DEMANDS THROUGH THE RESULTS OF NON-RECURSIVE
CAUSAL MODEL DEVELOPMENT) อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม:
ศ.กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย: 188 หน้า, ISBN 974-14-2368-3

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาล
2) พัฒนาและ ตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาลที่คาดหวัง
3) พัฒนาและ ตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบอภิปรัชญาอันกลับระหว่างความต้องการจำเป็นด้าน
สมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาล และอุปสงค์ และ 4) ศึกษาแนวทางการสนองความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะ
สารสนเทศทางการพยาบาล และอุปสงค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย นักเรียนพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน
360 คน สังกัดกระทรวงกลาโหม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์
ความเที่ยงตามสูตรแอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.72 – 0.98 มีความตรงเชิงโครงสร้างตามองค์ประกอบ เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธี
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.5 การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี PNI_{modified} และตรวจสอบค่าความตรงของโมเดล
โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) Version 8.52

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ว่า 1) นักเรียนพยาบาลมีความต้องการจำเป็นด้านความรู้ทางสารสนเทศทางการพยาบาล
มากกว่าด้านทักษะคอมพิวเตอร์ ทักษะคอมพิวเตอร์ที่ควรได้รับการพัฒนามากที่สุดคือ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดทำ
เว็บไซต์ ความรู้ทางสารสนเทศทางการพยาบาลที่ควรได้รับการพัฒนามากที่สุดคือ การประเมินข้อมูลสารสนเทศทางสุขภาพ
2) โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาลที่คาดหวัง มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล
เชิงประจักษ์ (ค่าไค-สแควร์ = 112.46, $p = 0.151$ องศาอิสระ = 98; GFI = 0.966; AGFI = 0.941; RMR = 0.024) ตัวแปรที่
ส่งผลต่อสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาลที่มีอยู่ มากที่สุดคือปัจจัยด้านเทคโนโลยี และตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถนะ
สารสนเทศทางการพยาบาลที่คาดหวังมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านองค์กร นอกจากนี้ตัวแปรสมรรถนะสารสนเทศทาง
การพยาบาลที่มีอยู่ส่งผลต่อสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาลที่คาดหวัง 3) โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบอภิปรัชญา
อันกลับระหว่างความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาล และอุปสงค์ มีความสอดคล้องกับข้อมูล
เชิงประจักษ์ (ค่าไค-สแควร์ = 223.61; $p = 0.247$; $df = 210$; GFI = 0.949; AGFI = 0.932; RMR = 0.013) ปัจจัยด้าน
เทคโนโลยีมีอิทธิพลมากที่สุดต่อความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาล ขณะที่
ศูนย์เทคโนโลยีมีอิทธิพลมากที่สุดต่อความต้องการจำเป็นด้านอุปสงค์ นอกจากนี้ความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะ
สารสนเทศทางการพยาบาล กับความต้องการจำเป็นด้านอุปสงค์มีอิทธิพลย้อนกลับต่อกัน 4) การสนองความต้องการจำเป็น
ด้านสมรรถนะสารสนเทศทางการพยาบาล และ ความต้องการจำเป็นอุปสงค์ ได้แก่ ก) การปรับปรุงนโยบาย และงบประมาณ
การอนุญาตให้นำคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กมาใช้ การจัดตั้งอินเตอร์เน็ตคาเฟ่ในวิทยาลัย ข) ผู้บริหารกระตุ้น และส่งเสริม ให้อาจารย์
ผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้น ค) การจัดอบรมครูพยาบาล และบุคลากรด้านสารสนเทศ
ทางการพยาบาล

4584620527: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEY WORD: NURSING INFORMATICS COMPETENCY/ NEEDS ASSESSMENT/ NON-RECURSIVE CAUSAL MODEL.

PIYAMAPORN CHOKUAICHA: A FULFILLMENT OF NURSING INFORMATICS COMPETENCY NEEDS AND DEMANDS THROUGH THE RESULTS OF NON-RECURSIVE CAUSAL MODEL DEVELOPMENT. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SUWIMON WONGWANICH, Ph.D, THESIS CO-ADVISOR: PROF. EMERITUS NONGLAK WIRATCHAI, Ph.D., 188 pp. ISBN 974-14-2368-3

The purposes of this study were to 1) identify nursing informatics competency needs through perceptions of nursing students. 2) Develop and validate the causal model of the expected nursing informatics competencies. 3) Develop and validate the causal non-recursive model between nursing informatics competency needs and demands. 4) Identify the ways for solving the problems from nursing informatics competency needs and demands. The research samples consisted of 360 baccalaureate nursing students in nursing colleges under the jurisdiction of the Ministry of Defense in Thailand. The research instruments were a 5 rating scale questionnaire from which the Cronbach's Alpha reliability coefficients ranged from 0.72 – 0.98, and the construct validities were confirmed using LISREL analysis. Data was analyzed through descriptive statistics, correlation analysis, and regression analysis using SPSS 11.5, needs assessment using $PNI_{modified}$ and the analysis of structural equation model using LISREL 8.52

The major findings were 1) the nursing students required more informatics knowledge needs than computer skills needs. The computer skill strongly required the development, was the program package to construct the websites, and the informatics knowledge strongly required the development, was health informatics evaluation. 2) The causal model of nursing informatics expectation was fit to the empirical data. ($\chi^2 = 112.46$; $p = 0.151$ $df = 98$; GFI = 0.966; AGFI = 0.941; RMR = 0.024) Factors having the highest effects on the existed nursing informatics competencies were technological factors. Factors having the highest effects on the expected nursing informatics competencies were organizational factors. Moreover, the existed nursing informatics competencies had effects on the expected nursing informatics competencies. 3) The causal non-recursive model of nursing informatics competency needs and demands was fit to the empirical data. ($\chi^2 = 223.61$; $p = 0.247$; $df = 210$; GFI = 0.949; AGFI = 0.932; RMR = 0.013) Technological factors had highest effects on nursing informatics competency needs while technology center had the highest effected on demand needs. Moreover nursing informatics competency needs and demands had reciprocal effects on each other. 4) Three fulfillments to nursing informatics competency needs and demands were a) a policy and budget improvement, permission to use the notebook computers, the provision of internet café in colleges. b) The administrators encouraged and promoted nursing faculties to develop and use more electronic media in learning and teaching process, and c) The provision of training in nursing informatics for nursing teachers and staff members.